

Gaman

- A. Ongland
B. Amerika
C. Týskland
D. Ísland
E. Frakkland
F. Italia
1. Babbo Natale
2. Santa Claus
3. Sinterklaas
4. Father Christmas
5. Weihnachtsmann
6. Père Noël

Leyst á síðu 14

Marcipan

Best er at vera fleiri um at gera marcipansteik. So kann onkur skapa marcipanstykkini, onkur annar klæða tey og onkur trøi kann printa.

Ta stykkini verða gjørd, er best at stroyja florsukur á borból. So er marcipanót lettari at fasa við.

Sjokulatuna at klæða marcipanstykkini við smeltar tú á henda hátt: Set eina grytu við vatni út á við veikan hita og legg eitt fat við sjokjokulatuni á grytuna. Ansá eftir, at vatnið ikki kókar, tí umrandi er, at hvørki vatni ella dampur kemur at sjokulatuni. Tak fatið við sjokulatuni úr grytinu, aðrenn hon er heilt smelt-

ars verður konfektin grá og stript.

Set marcipanstykkini á aluminumsfolu, og printa tey beinanvegin, tí sjokulatun stórtar eftir faum minuttum.

Pakka marcipanstykkini inn í tunna metallfolu í ymskum litum og goym tey í stovu. Tey mugu ikki goymast í kølskapi, tí so gerst sjokulatun grá og keðlig.

Kavamaður

Tíflur marcipan
hvit koksíjokulata
myrk koksíjokulata
koksíjokulata
sleikisneis

I dag vísa vit tær, hvussu tú kansa gera konfekt úr marcipani. Tann einfaldasti hátturin er at dyppa eitt stykki av marcipani niður í smeltaða sjokulatuni og seta eina mandu oman á. Eisini kansa tú lita marcipan við fruktulitum og gera stykki við fleir-litadum legum. Nýtt hug fløg tit: Nýstær eina mandugávu til jólaftan, kansa tú skapa eina burt-

ur úr einum stórum petti av marcipani og síðan gera serliga nóg burtur úr printingini.

Veist tú, at jólamáðurin er heilt ódýrt og hevur ein heilt annan upp-runa enn vetrartrærni? Hetta kansa tú lita marcipan við fruktulitum og gera stykki við fleir-litadum legum. Nýtt hug fløg tit: Nýstær eina mandugávu til jólaftan, kansa tú skapa eina burt-

eina jóla-konu! Hon er ikki von at koma inn í stovuna, men leggur jóla-gávurnar í kókin. Jóla-maðurin hevur ymisk nœvn í ymsum londum. Tú kansa royna at gita, hvar tey siga hvat; annars hygg at lovsinni.

Elin & Annika

JÓLAFYRIBRIGDI

Jólamaðurin

Sankta Niklas var ein erki-biskupur, sum livdi í Myra í Turkalandi í 3.-4. öld. Hann var bæði góður og hjálpsamur og tí væl-dandur av øllum. Tá ið hann var deyður, segdu fólk frá fleiri søgum um hann. Ein var um, at hann kundi fasa storm og kava at blákast, tá sjómenn ríptu á hann. Soleiðs varð hann verndarhalgi-menni, men ikki minst var hann hildin at vera barn-annar vinur. Pávin í Rom avgjordi seinni, at 6. de-

sember, tá Sankta Niklas doyði, skuldi vera minni dagur hansara.

Frá fyrstan tó var litid og einki samband millum Sankta Niklas og jóla-gávu, uttan so at hann var vælgerðamaður. Ikki fyrr enn í 13.-14. öld koma Niklas-gávur upp á tal. Hetta voru børn í kleyst-urskúlum, sum í sam-bandi við barnagudsstær-astu á Sankta Niklasdeg-num fingu ein Niklas-mynt til gávu.

Ikki leingi aftan á hetta varð vanligt, at øll børn - eisini uttan fyri kleystur-

skúlarnar - fingu gávu. Hildið var tá, at Sankta Niklas sjálvur var besti maðurin at geva gávur, og soleiðs varð hann tann kendt jólamáðurin, sum kemur við jólagávu-nu á 6. desember.

Vætrrar

Vætrrarin hava sín upp-runa í Norðurlondum, har teir buðu ein í hvørjum hús. Varð hann væl við-farin - eitt nú á jólu, bar hann eyðnu við sær til húsfólkið.

Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

Jólarósan

Fyri langari tíð síðan í tí dimmu og fjúru forðum djúpt inn í tí stóra skógi-num í ísakkala Norður-Noregi, bók ein maður og kona hansara og fimm børn. Pápin var ódættur vørðin skuldsetur fyri rán og var noyðdur at liva livandi hjá einum fróleyssum í eini hól langt burtur frá tí næsta bygdini. Einasti maturin, sum familjan hevði, vóru tey villu bærni, sum bærni savnaðu saman, og djórini, sum pápin so hássini var ferur fyri at veiða. Tíðin hjá mammu

teirra var nýtt til at heinta trollakambur til undirgát liggið á og til at savna brenni til eldin. Ávít at tey livdu á henda hátt, so tey óll so tróslig og skínin út, at um tey hendinga ferð vágðu sær inn í bygdina, so læsti bygdarfólk alt fyri eitt hvarð sína. Eingin segði nakrantíð góðan morgun við tey, fyri ikki at tosa um at smilast til teirra, men onkuntíð - hóast hetta var overhonds sjáldan - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

mat á onkari hurborgitt. Ein seinnapart á sumri, tá mamman tværði aftur úr bygdini til hótellið, kom hon heim, dragandi ein gamlan posa av burtur-kasti aftan á sær, kom hon fram við kleystrinum. Ein litid hvarð hvar gloynd og einum vøkum hava. Ein sterk angan av geitaból- og rósnum lókkaði hana inn um; so hon setti posan frá sær og spakasti runt og há-undradist á allar teir marg-littu blómurnar.

Knappliga varð hon tikin á bók av einum hótellið-sjálvi - funnu tey eitt knýti av gullnum kleðum ella ein pakka við leivdum

JÓLAHALD Í FØROYUM FYRR

Jóla-kalendarí

Ikki var vanligt at hava jóla-kalendarí í føroyskum heimum fyrr. Tá greið Robert Joensen í bókini «Høgðis og veitsluhald á vetri» frá eini konu úr Norðurstovu, fødd 1852, sum segir frá søgu um jólini, sum nærkast. Hon greiðir frá, hvussu jólini gjørd seg til rehtar at jóla til garðs, t.d. hvussu tey fóru í holt við at teta, seyma sær skógvar, flætta tveingar og annað tilkitt í tilhaldi sumum

høndum fjallandi. Og fyri hvønn dag, sum gekk, komu jólin nærri. Tóllaks-messadag vóru tey komin heilt oman á garðs. Soga bennara var eins og ein jóla-kalendarí, eins og teir íð sagdu verða bærni ni á dagum. Ikki er óhugs-adi, at sagt varð frá tí likum søgum abraðandi í Føroyum.

Bátsgildi

I sambandi við jólini verða bátsgildi hildin nógvast. Tá ið komu varð úr kirkjun 2. jóla-dag, fóru bátsmennin

niðan til bátsmannin í veitslu. Seinni á kvøldi varð farð upp á golv ella farð varð oman í dans-stovuna at dansa. Ikki fyrr enn tá komu annað fólk upp í køkin, t.d. konufólkini. Tá bátsgildin vóru sersstakar mandfólkaveitslur.

Seinni í tíðini varð givist við bátsgildum, m. a. tí at nýggir prestar komu, sum høyrdu til andaligar ræslur. Teimum dændi einki, at serliga brennivini hevði so stóran leiklut í gildum.

JÓLAHALD Í ØÐRUM LONDUM

USA

Nóðursetumennin, sum komu til USA, vóru úr nógvum ymsum londum í Europa, og tá tey jóla-sóðirni í USA sera ymisk.

Jólini byrja vanliga í november á «Thanksgiving Days», tá ætt og vinir savnast, og gávu verða byttar út.

Fyrst í desember skriva bærni eini ynskisóld til jólamannin (Santa Claus), sum tey síðan brenna í eldinum; umbein lesur jólamannin, hvat jóla-pynti, og tá teppin verður

stendur. Nóg verður stakkið til jóla og jólastakin gongur fyri seg bæði í kómbum, í lögum, í kirkjun og beina við hús. Vanligt er eisni, at ung syngja uttan fyri húsini hjá hvørjum øðrum, tá eru húsini prýtt við perum. Á góttum skipa handilsmennin fyri stórum gongum við jólamonnum og englum. Vætrrar finnast eingir í USA.

Eina viku fyri jóli verður jólatræð, sum ofta er av plasti, prýtt við jóla-pynti, og tá teppin verður

ein eingil settur. Jólaftan er ein vanligur dagur fyri tey flestu, men farð verður to í kirkju um kvøldið.

Næsta morgun verður farð tilhuga upp, tí tá hevur jólamannin verið við gávu til bærni í sakkum teirra. Á middagi kemur næsta ættin til jólagarða, og á kvøldi verður farð í kirkju.

Tíðin millum jóla og nýggjar verður nýtt til at vitja ætt og vinir.

um og steinum. Longur inni lá pápin sjálvur, fylgd av báðum gestum teirra.

Frámhald á síðu 14

